

svolitlu broti af þeim mannafl, sem er beitt til meiðinga og manndrápa, þá hefði ófað á friðsamlegan hátt mátt ávinna það til þjóðarefingar eða réttara sagt mannkynsefingar, sem menn hyggjast nú mest geta áunnið með ófriði, og miklu meir.

IV.

Trúin á visindi er of takmörkuð enn þá, merin hafa ekki skil.ð nógu vel ennþá, að það er hin rétta hugsun eða viðleitni til réttari hugsunar, sem er aðalatriðið. Menn eru svo mikið að fást um, að þetta og þetta í rannsóknnum og ritum, miði ekki til verklegra framkvæmda, og hættir mjög við að halda, einkum þar sem sumir visindamenn eiga í hlut, að verkamennirnir séu ekki launanna verðir. Menn virðast merkilega gleymnir á það, að nú þegar mætti nefna mörg dæmi þess, að rannsóknir sem flestir töldu helzt þökkurs konar visindalegan hégóma, eða ekki einuslenni það, hafa orðið stórkostlega að notum. Og fátt hafa menn lært hingað til, sem verða mun notasælla en sá skilningur sem nú hefir áunnizt í heldur litilsmetnu höfði, að samstilling lífskraftanna er það takmark, sem neyta verður allrar orku til að stefna að en ekki frá. Það væru margir á lífi nú, sem látið hafa líf sitt, og með hinum mestu harmkvælum sumir, margir ómeiddir, sem nú eru örkuðlaðir

og þjáðir, og margir gláðir, sem nú eru sorgbitnir, ef þeim, sem mestu ráða á jörðu hér hefði verið það nógu ljóst, hvert takmarkið er. Og miklar munu verða breytingar til batnaðar á högum mannanna, ef það auðnast að skýra og skilja, að það er fundin leið til að stefna betur en áður hefir gert verið hér á útjaðri vitheims, að hinu mikla takmarki allrar verundar.

21. okt.

Helgi Pjeturss.

Gert að.

Lesendum hættir um of við að gleyma að misprentanir geta átt sér stað.

Í grein minni um brauð síðestl. sunnudag stóðu orðin þér í bæ á röngum stað. Gerfróður stóð þar líka fyrir gerðfróður. Danska orðið »gære« mun vera sama sem íslenska orðið gera (gjöra), og rétt mál mundi vera að segja að það geri í brauði, sbr. ígerð. Þýzka orðið »gähren« hygg eg sýni að orðið gjöra (gera) hefir verið til í þýzku forn máli, og sjálfsagt notað einsog í norrænu, til margs, þó að nú sé það horfið nema í merkingunni sömu sem »gære« hefir í dönsku. Þó að það kunnir að vera rétt, að setja »gähren« í samband við orðin ger og görn og Guhr, virðist það ekki þurfa að ósanna mitt mál.

H. P.